

Recensie: Peter Vermeulen

Jerry en Mary Newport: 'Autisme en seksualiteit. In de puberteit en daarna. Uitgeverij Pica, Huizen, ISBN: 9789077671177 (Asperger/1)

Soort boek/ziekte/stijl: Jerry en Mary Newport beschrijven uit eigen ervaring het terrein van relaties en seksuele aangelegenheden van mensen met autisme. Aantal pag.: 139.

Over de schrijver: Jerry Newport groeide op in Islip, NY, heeft wiskunde gestudeerd aan de Universiteit van Michigan en gewerkt als financieel assistent bij de Universiteit van California. Hij kreeg de diagnose syndroom van Asperger toen hij 47 was en is een belangrijk zegsman voor wat betreft zaken die volwassenen met autisme aangaan.

Mary Newport groeide op in Tucson, Arizona en is actrice, componiste, deskundig op het gebied van zowel edelstenen als huidverzorging én schrijfster.

Mary en Jerry zijn een van de weinige echtparen die beiden autisme hebben en hebben twee zonen, Stephen en Peter. Ze geven regelmatig lezingen en samen hebben ze vier boeken geschreven. Jerry schreef ook nog 'Your life is not a label', dat in het engels is verschenen. Van het boek 'Mozart and the whale' is ook een film gemaakt die is uitgebracht op dvd.

Korte beschrijving: De basistekst van deze uitgave is van Jerry en de cursieve teksten zijn geschreven door Mary. Behalve dat ze putten uit hun eigen ervaringen, hebben ze ook veel andere lotgenoten binnen het spectrum geïnterviewd. Ze beschrijven de leuke en minder leuke kanten van sociale omgang, het daten, hoe je een partner vindt en alles rond de seksuele activiteit.

Het seksueel ontwaken vindt vaak al vrij jong plaats en voor jongeren met autisme is dat geen eenvoudige tijd; er wordt geschreven hoe deze periode te 'overleven'.

Vervolgens gaat het over de rol van de ouders in dit proces van ontwaken en onderzoek: 'seks moet een gangbaar en geaccepteerd onderwerp van de gesprekken in het gezin worden.'

In 'Regel een afspraak, maar blij bij jezelf' worden tips en adviezen gegeven voor het geval het komt tot een avondje uit: 'waar het op neerkomt is dat jezelf moet weten wat je leuk vindt en dat je mensen moet zien te vinden die hetzelfde leuk vinden.' Er wordt aandacht besteed aan de minder leuke trekjes van autisten op jagers pad en aan het verruimen van zintuiglijke ervaringen: voelen, ruiken en proeven. Ook het aantrekken van foute relaties wordt behandeld: 'je grenzen stellen, zodat je niet het gevoel van eigenwaarde verliest.'

Twee hoofdstukken zijn gewijd aan wat de man (uitsluitend voor de dames onder lezers) en vrouw (juist, slechts voor de heren) echt willen. Wat verwachten ze van een afspraak, een partner, seks of uiterlijk. En mocht het tot een vrijpartij komen, dan wordt gewezen op de eigen verantwoordelijkheid, het voorkomen van geslachtziekten en het gebruik van condoom. In de voorgaande hoofdstukken is er vaak op geattendeerd dat mensen binnen het spectrum zich in sommige situaties nu eenmaal moeten leren aanpassen als ze hun leven niet alleen willen leven. Maar ook het tegenovergestelde wordt besproken: misschien wil je een homoseksuele relatie of wil je helemaal geen partner of seks. Kortom: 'wat wil jij eigenlijk?'

Dan wordt ook nog gewezen op het feit dat autisten gemakkelijk slachtoffer kunnen zijn van seksueel misbruik en wordt een hoofdstuk gewijd aan de 'laatbloeiers'. Want het is wel duidelijk dat autisten op het gebied van de sociale omgang doorgaans wat later op gang komen dan 'normale' mensen. Voor de auteurs gaat het in het leven vooral om persoonlijke groei en dus het verbeteren van de vaardigheden in de omgang met anderen. 'Van een volwassene binnen het spectrum moeten sociaal besef, ervaring en zelfvertrouwen blijven groeien, anders dreigt stagnatie.' Er is dus, volgens de auteurs, ook hoop voor laatbloeiers!

Wat viel op: Het is vast een boek dat voorziet in een behoefte. Op een heldere, gestructureerde wijze wordt beschreven hoe met al dat gedoe rond seks en relaties het best kan worden omgegaan. Er wordt erg veel materiaal aangereikt en suggesties gedaan. Soms klinkt het allemaal nogal dwingend en moet er ook wel een beetje veel van de auteurs. Dat is nogal

verbazend omdat de auteurs als geen ander weten hoe kwetsbaar deze groep is. Het blijft een vraag of het jongeren binnen het spectrum eerder afschrikt dan aanzet tot handelen. Echter 'niet geschoten is altijd mis' lijkt hun motto en daar is iets voor te zeggen. Hoewel er steeds wordt gesproken van jongeren binnen het spectrum, spreekt het mogelijk ook een andere categorie (hoog)gevoelige kinderen aan die kampen met twijfels en onzekerheid en worstelen met hun identiteit.

Als je deze goedbedoelde en over het algemeen waardevolle adviezen – ga niet zus en doe niet zo – plaatst naast de hilarische beschrijvingen van Jesse Saperstein in zijn boek 'Atypisch', dan wordt in één klap duidelijk dat er sprake is van een flinke strijd met jezelf voor er sprake kan zijn van zoiets als intimiteit, liefde of een relatie.

Hoe het allemaal ook wordt beschreven, elk individu zal met de theoretische kennis zelf aan de slag moeten en ongetwijfeld af en toe haar of zijn neus stoten. Gelukkig zijn de auteurs, met name Mary, daar niet ongevoelig voor. Er wordt hier vooral geschreven in termen van kansen en het is duidelijk dat de auteurs uit hun betrokkenheid – het kwam hen ook niet allemaal aanwaaien - daar zoveel mogelijk suggesties voor aanreiken.

Citaten: Pag. 22. 'Veel mensen met autisme, ook volwassenen, laten niet merken dat ze vrienden willen hebben zoals we die gewoonlijk omschrijven: iemand met wie je je geheimen deelt en met wie je intiem omgaat.'

Pag. 38. 'Het is een heel probleem om te bepalen wanneer je tegen iemand in het autismespectrum over seks moet beginnen en wat je moet zeggen, dat hangt meer van zijn of haar emotionele en cognitieve ontwikkeling af dan van de lichamelijke.'

Pag. 63. 'Zoals we al zagen zijn er volwassenen binnen het spectrum die een probleem hebben met hun zelfbeeld en zichzelf niet mogen. Het is in zo'n geval heel moeilijk voor anderen om hen te mogen. Volgens mij geldt dit vooral voor mannen met autisme.'

Pag. 64. 'Wij, mensen met autisme, hebben op de sociale markt dus veel positieve deugden te bieden. De problemen om ons pakket deugden te verkopen zijn zelfbewustzijn, ongeduld en al die andere dingen die we vooral aan het begin van een relatie beter in de hand moeten zien te krijgen. Als we ons voldoende kunnen beheersen om een vastberaden, serieuze eerste indruk te maken, zit er genoeg aantrekkingskracht in ons om na verloop van tijd een vriend of minnaar (maar het liefst in één persoon verenigd) te vinden die zijn of haar 'product' uit de marktkraam haalt om thuis aan pa en ma te laten zien.'

Pag. 73. 'Neurotypische mensen moeten niet vergeten dat velen van hen dezelfde golven van pijn meemaken als een relatie uitgaat. Alleen is het dal van mensen met autisme dieper en gaat met veel meer verwarring gepaard.'

Recensies: M.A.M. Bomhof, neuroloog-psychiater (NBD/Biblion recensie): 'In de puberteit en adolescentie hebben wij allemaal kennis gemaakt met seksuele gevoelens en seksualiteit. Bij mensen met autisme ligt dit moeilijker en daarom schreef een autistisch echtpaar dit boek. In de praktijk gaat het echter nauwelijks over autisme. Het is een voor de doelgroep prettig en openhartig geschreven boek dat uitleg geeft over seksuele gevoelens; over wat mannen en vrouwen van seks verwachten; hoe je contact kunt leggen en zelf je grenzen moet en kunt stellen; over voorbehoedsmiddelen; geslachtsziekten enzovoort. Bij de doelgroep moet echter aan een veel ruimere groep lezers gedacht worden dan aan autisten. Het is bedoeld voor pubers en adolescenten die verlegen zijn; die niet-assertief zijn; die zwakbegaafd zijn; die minderwaardigheidsgevoelens hebben; laatbloeiers en tenslotte ook voor mensen met een autistische stoornis.'

Links: <http://www.jerrynewport.com>

<http://mens-en-samenleving.infonu.nl/pedagogiek/35459-autisme-en-seksualiteit.html>